

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ За кордоном Tel. „Свобода“: 528981-4-0897-4-0897 - Tel. V. H. Союз: 528981-4-016 FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

КОПЛОН У ТЮРМУ, ГУБІЧЕВ ДОДОМУ

Нью Йорк, 9 березня. — Федеральний суддя Сильвестер Райен проголосив присуд на американку Джудит Коплон і совєтського громадянина Валентина Губічева за їхню змову для шпигунства проти Злчених Держав. Обом дістали по 15 років тюрми, однак тільки п'яна Коплон має її відсидіти. Кара проти Губічева буде стримана, якщо він вийде з Америки впродовж двох тижнів. П'яна Коплон має ще відсидіти в тюрмі 40 місяців за крадіж урядових документів під час її служби в департаменті справедливості. Ту кару дістала вона давніше на підставі присуду федерального суду у Вашингтоні. Вона може вийти на волю — „на парол“ — вже після 8 років і 4 місяців, якщо її поведінка буде задовольною. Вона має тепер 28 років життя.

Проголошуючи присуд, суддя Райен дав панні Коплон лекцію за її зраду супроти країни і за неслух, нанесений її родині. Губічеву сказав суддя, що „він зрадив справу миру“. Він прийшов до Америки як урядовець Об'єднаних Держав. Суддя виявив, що дає йому спроможність вийти до Росії на бажання департаменту стеїту. З Вашингтону наспіло виснаження, що уряд домагався відслідкувати Губічева додому тому, щоб Совєти не мали притоки до переслідування американських громадян, які перебувають за Залізною Застороною. В моменті проголошення присуду на Губічева прийняв в судовий будинок публіка акнула зі здивування.

ЛІКАР, ОБВИНУВАЧЕНИЙ В УБИВСТВІ З МИЛОСЕРДІЯ, ЗВІЛЬНЕНИЙ

Манчестер, у стеїті Нью Гемшир. — Судейська лава, складена з самих мужиків, вирішила, що д-р Герман Н. Сандер, обвинувачений у впрорскуванні повітря в жили невилічливої хворої пацієнтки Аббі К. Борото, дістав скорочення її мук перед смертю, не винуватий за кидавання йому злочину. Внаслідок того суд звільнив д-ра Сандера від карної відповідальності. Судейська лава нараджувалася тільки 4 години й 10 минут над виданням рішення. Судова розправа звернула на себе увагу не тільки медичного світу але й широких кол публіки тому, що тут ішло про питання, чи лікар може приспівувати смерть невилічного пацієнта для скорочення його мук. Однак під час розправи не можна було точно ствердити, чи справді лікар сповнив закінчений йому злочин. Одні свідки твердили, що впрорскування прийшло вже після смерті недужої, інші, що ще перед тим.

ДВОРІЧНИЙ КОНТРАКТ ДЛЯ МАНДЕРІВ ТВЕРДОГО ВУГІЛЛЯ

Спів за контракт між майнерською юнією й власниками вугільних шахт покінчився формально в четвер, коли Джон Л. Луїс, голова майнерської юнії і власники підписали новий контракт праці на два роки. Умови контракту подібні до убо, заключених з власниками мягкого вугілля.

Філіпп Морей, голова юнії сталевих робітників, відкинув плян Луїса, щоб обі юнії, яких вони є представниками злучилися в спільний договір для взаємної оборони.

АЧЕСОН ЗА ТОТАЛЬНУ ДИПЛОМАТІЮ СУПРОТИ РОСІЇ

Вашингтон, 9 березня. — Департамент стеїту оприлюднив щойно сьогодні промову секретаря Діна Ачесона, виголошену 18 лютого в Білому Домі до Ради Оголошень. У цій промові Ачесон остерігав, що Америка може програти війну без одного вистрілу. Тому він

визнав усіх аме: анців підтримати свій уряд у спільній боротьбі проти плянів Росії запанувати над цілим світом.

Таку загальну боротьбу усіх назвав Ачесон „тотальною дипломатією“. Він теж пояснив, що це таке „тотальна дипломатія“. Це значить, що всі ділянки уряду, законодавча й виконна, мусять працювати разом і що всі інші установи американського життя, такі як бізнесові різниці й робітничі організації, преса й радіо „мусять добровільно згодитися“ зосередити свої змагання до однієї цілі в боротьбі. За зброю в „тотальній дипломатії“ мають послужити такі засоби: 1. Нам треба бути готовими відбити всяку напад Советського Союзу. Ми не все будемо в спроможності передбачити місце, в якому така напад прийде й тому нам не владється відбити належно напад. 2. Однак наша закордонна політика мусить створити економічні, політичні, суспільні й психологічні відносини, які посилять і утвдять нас в демократичній способі життя.

Ачесон виказував, що нові методи советської експансії є такі імперіалістичні, яких досі не було в історії. Як наприклад на це він вказав на Китай, який полав під панування Росії смішно малим коштом. Кремль порозумівся тільки з горстою китайських провідників і це вистачало до встановлення советської контролю над великою країною.

УКРАЇНСЬКІ ТОЧКИ НА ТЕЛЕВІЗИЙНІЙ ПРОГРАМІ КРАЄВОГО ЖИНОЧОГО ІНСТИТУТУ

Нью Йорк. Під опікою Women's National Institute, як про це повідомляє Іванна Скубіна, будуть виступати на телевізійній програмі „Market Melodies“, яка йде кожної суботи від год. 2 до 4 пополуночі зі станції WJZ (ABC), Television (channel No. 7) такі українські сили: 11 березня, 1950 р. Ольга Карішнін сопран; 18 березня Ірена Мушкевич — з українськими народними танками; 25 березня Квінтет Бандуристів під управу Степана Ганушевського; 6 квітня Слава Сумрач — з писанням великодин писанок.

Інші інтересні радієві й телевізійні програми будуть передані в найближчій майбутності під опікою Краєвого Жіночого Інституту, а їхнім закінченням буде Жіноча Міжнародна Виставка в касарні 71 полку в Нью Йорку, від 6 до 12 листопада включно.

КОНФЕРЕНЦІЯ АМЕРИКАНСЬКИХ АМБАСАДОРІВ У БРАЗИЛІ ПОКІНЧЕНА

Ріо де Жанейро. — Делегати першої регіональної конференції амбасадорів Злчених Держав з Південної Америки покінчили свої наради. Вони зробили перегляд справ, які треба буде порушити на Між-Американській Економічній і Суспільній Раді, якої засідання почнуться 20 березня у Вашингтоні.

БРИТАНІЯ ДАЛЬШЕ ПРИЗНАВАТИМЕ ПРАВО АЗИЛЮ

Лондон, 10 березня. — Не зважаючи на факт страшної зради д-ра Фукса, якого Британія гостинно прийняла як втікача з нацистичної Німеччини, ця країна і в майбутньому признаватиме право азилю для політичних втікачів, після відповідної їх перевірки — ствердив вчора в Палаті Громад секретар внутрішніх справ Дж. Чотер Ід. На численні запити у зв'язку з недавнім процесом д-ра Фукса за зраду Советам британських і американських атомових таємниць, секретар заявив: „Нашою політикою є не відсилати назад людей, які є справді політичними втікачами“ та що Британія має „обов'язок у відношенні до себе самої глядіти, щоби право гостинності не було надужите“.

ЗАМІТНИЙ УСПІХ МОЛОДОГО НОВОПРИБУЛОГО УКРАЇНЦЯ

Нью Йорк, 10 березня. — Лев Бумба, молодий українець, що перед роком приїхав до цієї країни зі своєю матір'ю з європейської скитальщини, здобув високе почесне відзначення в містечковому конкурсі „Сакс Кваліті Сторе“ зі своєї школи Св. Парк Гайскул в Нью Йорку. За малюнок „В Барі“ йому призначено „Голден Кі Еворд“, що означає, що „він є надзвичайно висока“ та що образ буде відісланий до Файн Артс Гелері в Питсбургу, до комплексу краєвої містечкової виставки „нагороджених праць“. Лев Бумба походить з відомої різьбярської рідні зі Скільщини в Зах. Україні. Він і його мати живуть в Брукліні та є членами УНСо-юзу, в 158 відділі.

АМЕРИКАНСЬКИЙ КОРЕСПОНДЕНТ ПРО ВІДБУДОВУ ОДЕСИ

Нью Йорк, 10 березня. Нью Йорк Таймс в сьогоднішньому виданні надрукував довшу кореспонденцію Геррисона Е. Сейлсбері, який в останніх днях відвідав Одесу та стверджує її завершено відбудову з тотальної воєнної руїни. Ціком відбудованій порт, рух в якому

ПЕРЕМОГА ДЕМОКРАТІЇ У ГРЕЦЬКИХ ВИБОРАХ

Атени, 10 березня. Остаточний вислід загальних виборів в Греції є безсумнівним потвердженням повної перемоги демократії в тій країні, що продовж довгих років була тереном кривавої розправи з піддержуваною Москвою комуністичною п'ятою колоною. На всіх початкових 139 місць в парламенті подиноки партії здобули: понулісти — 34, ліві ліберали ген. Плістасіса — 32, ліберали Венізелоса — 30, соціалістично-демократичний фронт Софіянопулоса — 15, демократичні соціалісти Пандреу — 12, незалежна права партія — 9, національна партія — 3, нова партія 2 та ще дві інші партії по одному. Понулісти здобули, вправді, найбільше місць, але чотири відлами лібералів рішення створити коаліцію і вони матимуть рішальний вплив в дальшому уряді країни.

ВИСЛІД КОНКУРСУ НА ПОКАЗ ТАЛАНІВ

Нью Йорк, 10 березня. — У висліді недавнього конкурсу на організований Митрополитальним Комітетом Показ Таланів в Тавні Год в травні, перемогли: сопрани Євгенія Моз-

ПЕРША ПЕРЕМОГА ЛЕЙБУРИСТСЬКОГО УРЯДУ В БРИТАНСЬКОМУ ПАРЛЯМЕНТІ

Лондон, 10 березня. — Лейбуристський уряд Британії здобув вчора в парламенті першу рішальну перемогу, як Палата Громад більшістю 310 голосів проти 296 ухвалила задержати в силі ухвалені попереднім парламентом закон про націоналізацію залізної і сталеної індустрії. Стверджується, що цю справу уряд завдачує насаперед партійній солідарності і дисципліні лейбуристських послів, що мають в парламенті тепер вже тільки 6 голосів більше у відношенні до голосів всіх інших партій, разом взятих. В голосуванні, згідно з правильником Палати Громад, не взяли участі представники Палати і його заступники, п'ятьох консерватистів і двох лейбуристів, що не могли взяти участі в нарадах з огляду на занедужання.

ОРИОЛ РЕКОМЕНДУЄ ОБ'ЄДНАННЯ ЄВРОПИ

Лондон, 10 березня. — Президент Франції, Вінцент Оріол, що від трьох днів перебуває тут на офіційних відвідинах в королю Юрія, виступив вчора перед спільним засіданням обох палат британського парламенту, гарячо рекомендуючи дальшу працю для політичного, господарського і культурного об'єднання Європи. Він ствердив, що таке об'єднання може бути найбільшою гарантією проти нової війни. Засідання парламенту мало дуже врочистий характер.

КОНСЕРВАТИСТИ ЗМЕНИЛИ ЛЕЙБУРИСТСЬКУ БІЛЬШІСТЬ ДО ШІСТЬ ГОЛОСІВ

Лондон, 10 березня. — Британські консерватисти здобули ще один черговий голос в парламенті в додаткових виборах в Манчестер, зменшуючи тим самим лейбуристську більшість тільки до шістьох голосів. Після цих виборів остаточно і кінцеве відношення голосів в новому парламенті є таке: лейбуристи — 315, консерватисти — 297, ліберали — 9, незалежні 1 і один представник Палати, що не голосує.

БРИТАНСЬКА КОРАБЛЕБУДІВЕЛЬНА ПРОФСПІЛКА УХВАЛИЛА СТРАЙК

Лондон, 10 березня. — Одна з найбільших британських профспілок кораблебудівельних робітників ухвалила вчора одностайно вийти на страйк, якщо уряд не задовольнить їхнього домагання підвищити заробітної платні. Рішення профспілки закінчує однорічне „перемір'я“ між британськими робітничими організаціями і працедавцями, якого добився був уряд, припинюючи на один рік робітничий рух за підвищеною платені.

ІТАЛІЯ ПРИСПІВУЄ АГРАРНУ РЕФОРМУ

Рим, 10 березня. — Італійський уряд рішив злагіднити загальне напруження, викликане в останньому знову випадками самовільного захоплення землі безземельними селянами, та дозволити на парцеляцію землі в найбільш напружених під цим оглядом районах. В тій цілі буде предположений парламентові відповідний закон, що перед основним законом про аграрну реформу в цілій країні.

НІМЦІ ДОМАГАЮТЬСЯ ПЛЕБІСЦИТУ В СААР-ПІЦНІ

Франкфурт, 10 березня. — Уряд Західно-Німецької Федеративної Республіки — згідно з проголошеною ним „Білою Книгою“ — „обстоює“ домагання загального плебісциту, який вирішив би автономію або німецьку чи французьку державну суверенність в багатій промислово-копальній провінції Саарщини. Цей документ, в якому обвинувачується Франція в „сторонничості“, є офіційною німецькою відповіддю на заключені недавно між Францією і Саарщиною політично-господарські договори.

ДЕНАЦІФІКАЦІЙНИЙ СКАНДАЛ В НІМЕЧЧИНІ

Штутгарт, 10 березня. — Від деякого часу місцева і закордонна преса звертають увагу на цілий ряд денацифікаційних скандалів у Вюртемберзі. Ваден, краєвий уряд якого є директно про-нацистський. Були випадки, що з мешканців викликали колючий жертв нацистів і їх передавали в користвання колишнім їхнім нацистичним гнобителям. Американський високий комісар для цієї країни, що належить до західно-німецької федерації, ген. Чарлз П. Гросс, ствердив тепер, що нюрнберзька німецька поліція є „прикладом демократії“, але у виконуваних своїх функцій вона має „зв'язані руки“, одержавши від красивого уряду виразну інструкцію припинити докодження проти нацистичних елементів.

МАДЯРСЬКА ДОМАГАЄТЬСЯ ВІДКЛИКУ ДВОХ БРИТАНСЬКИХ ДИПЛОМАТІВ

Будапешт, 10 березня. — Комуністичний уряд звернувся окремою нотою до уряду Британії, домагаючись негайного відклику двох високих урядників місцевого британського посольства, імена яких були названі в недавньому процесі проти американця Вогелера і британця Сандера, обвинувачених за шпигунство.

ТІЛЬКИ ЧАСТИННИЙ УСПІХ СТРАЙКУ В ПАРИЖІ

Париж, 10 березня. — Проголошений на вчора страйк робітників газових і електричних станцій в Парижі мав тільки частинний успіх. Велика частина робітників прийняла пропозицію на 5-процентову підвишку платні і зголосилася до праці.

НЕВДАЛИЙ ЗАМАХ НА ЛИВАНСЬКОГО ПРЕМ'ЄРА

Бейрут, Ливан, 10 березня. — Один молодий сирійський націоналіст віддав вчора на одному бенкеті кілька стрілів в прем'єра Лівану Райд ель-Сольху. Кулі не потрапили в прем'єра, натомість вбили дві особи біля нього, а трьох інших поранили. Замах мав політичне тло. Нападника заарештовано.

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕПИСАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	\$7.00	One year	\$7.00
На пів року	\$3.75	Six months	\$3.75
На три місяці	\$2.00	Three months	\$2.00
В Джерсі Сіті і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	\$10.00	One year	\$10.00
На пів року	\$5.25	Six months	\$5.25
На три місяці	\$2.75	Three months	\$2.75
Число з понеділка (з англійською частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	
На рік	\$2.50	One year	\$2.50
На пів року	\$1.50	Six months	\$1.50

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПЕРЕПИС НАСЕЛЕННЯ

Боротьба за українське ім'я, за Україну як назву землі, з якої походимо, має і тут, в Америці, свою довгу історію, теж і в тому розумінні, коли мова про перепис населення, чи вибирання горожанських паперів. Дехто, особливо з нової нашої імміграції, мігби подумати, що коли американські українці досі не виборили собі цього права, щоб їх всіляко і завжди вписували в документах як українців і виходців з України, то це тому, що вони не дуже про це дбали, бо не були належно поучені, чи замало національно й політично освіджені. Це далеко від правди. Бо, на ділі, правда така, що американські українці від десяти років робили поважні заходи в Вашингтоні, щоб вибороти при переписі й в горожанських паперах законне місце для українського імені, чи властиво для "української національності", бо урядові кола довго брали "національність" і "державну приналежність" за одне і те саме. Між іншим, у цій справі У. Н. Союз виготовив був ще в 1930 р. меморіал і вислав до Вашингтону спеціальну делегацію з правним дорадником на переслухання в департаменті праці, куди ці справи тоді належали. Щойно по тих заходах та домаганнях і протестах з наших громад і організацій введено рубрику "рейс", що означала "народність". Та навіть і тоді доводилося зводити це боротьбу з тими, що ходили по хатах і списували відповіді на перепісні питання, бо багато з них свідомо діяли на шкоду українській народності, вписуючи замість неї російську або польську. В "Свободі" було тоді з цього приводу багато нарікань, а теж повідомлень про протести, вислані до уряду в Вашингтоні.

Згадуємо за це, бо віримо, що коли давніше ми виявляли стільки завзяття в боротьбі за здобуття права для української національності, то хіба не забуємо за це й тим разом, коли йде мова про перепис населення. До того маємо вже по-важну кількість свідомої нової української імміграції, яка певно добре дбає про це, щоб при переписі була вписана "Україна". Але треба ще подбати, щоб тут роджені звернули увагу на це 25-те питання, яке питає про країну, в якій родилися їхні родичі, бо й тут треба подати "Україна". Хай "старі" й за це пам'ятають!

Як усі припилюємо цієї справи, то може хоч тим разом вдасться побилизити в Америці число тих, що зв'язані з українським іменем і Україною, а яких давніше зараховували до австрійців, мадярів, поляків, росіян, румунів, чехів, греків і т. п. Ті, що це й донині не виийшли з московського багна, в ньому залишаться й при цьому переписі. Зате є тепер нагода для українського громадянства виявити свою свідомість і карність і подбати, щоб "Україна" не була скривджена хоч у теперішньому переписі. Віримо, що всі ми про це подбасмо та що вага цієї справи буде завчасу вияснена на місцях нашими організаціями та передовими людьми. Зокрема надіємось, що подбас про це членство У. Н. Союзу, що й давнішими часами вело перед у того роду акціях. Українське ім'я сьогодні відоме в цілому світі й покрите славою. Відоме воно добре вже й американському народові. Тепер треба тільки припилювати, щоб воно представлялось поважно щодо числа теж і в статистиці населення Злучених Держав.

Таня Самчук.

КИЇВ ФІЛЬМУЄ

(Жмут споминів.)

І ще одна справа притягувала до одеського кіно-технікума, справа чисто ідеологічної натури. То був час ідеологічної боротьби мистецьких напрямків всіх ділянок мистецтва в цілому СССР, а тим самим і в Україні. Боротьби сторушники так званого пролетарського реалізму з іншими мистецькими напрямками, як романтизм, як новаторство. При чому "реалізм" в той час почали звати натуралізм і експресіонізм, що був тоді ведучою, канонізованою і єдино призначеною течією пролетарського мистецтва. Так, наприклад, в Росії Маяковський мав замінити цілком Пушкіна, а в Україні "Кобзаря". Семенка мав замінити "Кобзаря" Шевченка. Мистецтво не стало форм, формалізм і експресіонізм, так як його тоді розуміли проголошено єдиним справжнім мистецтвом, а все що було перед тим належало до назадня, до минулого, до буржуазного, до мистецтва забороненого світу.

Пішли шумні барабани поєми типу Деяна Бедного, почали химерити і сусюкати, а у висліді дуже часто ловлення рибки в каламутній воді. Мовляв, ви того не розумієте, то не для ваших понять і тому мовчіть.

В театрі діялось те саме. Всі старі форми театрального мистецтва останніх двох століть проголошено за назадня, за буржуазне, за реакційне. Казали вернутись до театру часів грецької класики і театру часів вертепу. У Москві найбільшій моді досягнув театр Маєрхольда, а в Харкові театр Леся Курбаса.

Наш громадський і національний обов'язок

Організація і збірка ухваленого Четвертим Конгресом Американських Українців у Вашингтоні Національного Фонду є в повному ході. В нашій пресі появилися відповідні висвітлення, Конгресовим Комітетом приготовано необхідні формальності, призначено чи затверджено відповідних збірщиків Національного Датку, коротко — апарат пущено в рух. Збірка Національного Датку вже започаткована. Частину зібрано на імпрезах, деякі сколотено по домах, а деякі особи самі відгукнулися на перший заклик та перестали свій Даток безпосередньо до канцелярії УНКМітету.

Збірка Національних Датків практично ще тільки почалася і було б ще далеко передчасно її оцінювати чи робити висновки. Одні тільки можна твердити: ідею Національного Датку прийняв наш свідомий загальний належним розумінням і навіть деякою полешкою. Це бо остаточно авторитетно і організовано зроблено спробу упорядкувати так важливу в нашому громадському і національному житті збіркову справу, поставити її на справедливій базі та повести її планоно. Без пересадки можна твердити, що від успіху чи провалу цієї справи у великій мірі залежатиме ціла багатобачна акція американських українців в користь українського народу і української визвольної справи.

З таким розумінням підійшов до цієї справи Український Народний Союз і так він представив її широкому загалові свого членства. Нейого після формального проголошення та відкриття збірки Національного Фонду, Екзекутивний Комітет УНСоюзу звернувся окремим листом до свого членства, рекомендуючи йому якнайшвидше підтримати цю справу та закликаючи його до прикладу в традиційній для нього жертвенності. Перші висліди збірки Національного Датку виявили недвозначно, що союзний загальний і тут зберіг свою традицію, що він і на це добре діло відгукнувся з питомою йому свідомістю, патріотизмом і жертвенністю. Хочеться вірити, що ця традиція буде збережена і в майбутньому.

Для доповнення та дальшого вияснення недавнього заклику Екзекутивного Комітету УНСоюзу в справі Національного Датку, треба звернути увагу ще на деякі подробиці, що їх видвинула практика. Діло в тому, що деякі колектори Національного Датку жаліються, що члени УНСоюзу відмовля-

ПОЕЗІЯ І ПОЛІТИКА

За столітньою традицією українці згадують кожного року свого найбільшого поета "незлим, тихим словом". Цей культ Шевченка є чимсь таким особливим, що його не можна рівняти навіть з ніякою пошаною, яку віддають інші народи своїм духовним велитням. Під тим оглядом Шевченко одиниць.

Тому, що Шевченко, поет, відіграє у нашому народі таку велитську роль, починає дехто з наших письменників витягати такі заключения, що, мовляв, як нашому народові забракне політичних провідників, то тоді поети поведуть націю до визволення...

Такі заяви — а вони дійсно були — можуть внести деяку неясність у нашу громадську думку. Тому слід показати межі між політикою та поезією. Бо коли не розмежуємо цих двох областей культури, то з того була б шкода і для політики і для поезії.

Що мають між собою спільного політика і поет? Можемо назвати одну рису, що єднає ці ділянки культури: творчість. Поезія (грецьке — поєсіс) в нашій мові значить — творчість. Політика це теж творчість, що має завдання вести громадські справи.

Але поза цим як же далеко стоїть творчість політична від поетичної! Поет у своїй творчості має діло з уявленими, часто зовсім нереальними, фантастичними образами. Поет показує нам світ таким, яким він міг би бути. Політик має діло з реальними фактами. Хто в політиці не звертає уваги на факти, хто дає волю своїй фантазії, той може привести свій народ до найбільшої катастрофи. Такий приклад фантастичної політики дає нам Гітлер, що викликав світову війну, забувши взяти на увагу військову могутність Злучених Держав Америки.

Поезія — це творчість серця, поет живе своїми почуттями, фантазією. Політику роблять розумом, головою. Українська народна мудрість це добре висловила в приказці про якості людини, що годиться на гетьманський уряд: "До булав треба голови".

Не від речі буде згадати, що славний грецький філософ Платон у своїх творах про ідеальний устрій держави писав, що в його державі поетам не буде місця, бо вони дають людям неправдивий образ життя своєю творчістю...

Не тільки у нас, але і в інших народів в різних часах виявлялося змішування завдань і компетенції політики та поезії. Особливо в добу романтичної літератури (початок

справа політичних професіоналістів. Горі тому народові, що не має належно підготованих політичних кадрів, що не має політичної еліти, отой політичній гвардії народу, що вірна і віддана своїй ідеї до кінця. Це ж та "невипущана нитка", що дає за свій нарід, як за свою дитину. Досвід повчає, що в того народу міцний порядок і стабільність політичного устрою, де є сильні кадри професійних політиків, вироблених у праці в політичних організаціях. Недозрілі політичні дилетанти, хочби і мали "поетичний розмах", не є способні навіть контролювати своїх інстинктів. Де вони перемагають, там добра для народу не жди. Разом з ними перемагає диктатура, а диктатура — це кінець свободи.

Л. К.

ЗАПОВІТ

Десь далеко на Балканах кривавились серби, чорногорці, болгары, греки, б'ючись проти Туреччини і весь слов'янський світ, чим міг, допомагав своїм братам у тій боротьбі. Тож і в столиці України улаштувалися тоді різні імпрези, а за зібрані гроші куповано медичні інструменти, медикаменти, білизну та інші потрібні речі і надіслано їх на фронт. Посильну допомогу бажав зробити й хор студентів університету Св. Володимира і тому підготував великий концерт слов'янської пісні. Концерт почався, як завжди, студентською піснею "Gaidamush". Далі йшли дві російські пісні, дві польські, дві чеські, дві словацькі та три білоруські. Веселою білоруською піснею: "Чому ж мене не лець" закінчив хор першу частину концерту. Дивно було, що в цій частині не проспівано жадної української пісні. Якраз цей відділ концерту мав пісні тих слов'янських народів, що не брали участі в війні.

Другий відділ концерту мав пісні сербські, чорногорські, болгарські, хорватські, словенські і на кінець лише одна пісня наша "Могіла" та на закінчення концерту "Заповіт". Тож Україна не вела боротьби, чому ж її пісні стояли в кінці другого відділу? Недоглядом цього не можна було пояснити, бо це ж був студентський концерт, що його старанно підготовлювано. Отже — чому? Але ось хор проспівав усі чужинські пісні другого відділу і полилась широка мелодія єдиної української пісні.

"Серед ступу на прбсторі мигла стоїть..." співав хор, а самі собою виникли питання: чому саме "Могілу" вибрано для цього концерту? Чому пісень інших слов'янських народів було не менше двох, а українська лише одна? Чому не складено так програму цього концерту, щоб пісні всіх народів були у першому відділі, а весь другий був присвячений українській пісні? Господарі ж ми тут — чому ж наша пісня в цьому концерті не є домінуючою? "Не промовить та могила, стоїть нежива..."

неслось з естради, наче відповідала на питання, що самі собою повстали. Байка, що тут господарем український нарід, бо ж Україна, нет, не било і бити не может!" Що ж то за господар, коли йому не вільно навіть говорити своєю мовою, бо ж і мови такої нема — є лише "общепонятний язык!" Також і пісні! "Малоросейские песни" співають усі, а українських пісень "не слыхали". Що ж діяла цього має промовити та степова могила?

"А круг неї степ широкий, як воля сама!" Так, степ широкий, та волі на тому степу немає. Все на тому степу мовчить! Вся Україна, як та степова могила, хоронить десь там у глибині, мрію про волю і немає сили перетворити ту мрію в життя. Невже ж це так? Чи ж так таки нам і судилося бути весь час закутими? Невже ж не знайдеться когось, хто б сказав гнобителям України — Годі! Стихла буря овацій, що ними захоплено дякували присутні хорові за останню пісню, і диригент, піднісши догору руку, дав знак акомпаніютові. Акорд, і повернувшись усім тілом до басів, диригент спустив руку.

"Як умру..." Сумно починають бати, а Олександр Антонович Кошниця, виждавши павзу, дав вступ іншим партіям. Тихо, в той самий тон, вплітаються до басів інші голоси і складається враження, ніби частина басів повторила ще раз ці два слова, щоб краще відмітити час, з якого починає діяти заповіт Кобзаря.

"...то поховайте..." співав хор і разом з ним наповнилось усе навкруги цим співом.

(Докінчення на стор. 3).

був єдиним ісходним місцем дещо відмінним від решти нашого світу. Південь, море, прекрасне повітря, веселе молоде товариство. Відвідала вперше Ялту і жила в гуртожитку разом з іншими колегами. Ми ходили купатися, лазили на гори... Місяць перебування в Ялті в товаристві кількох приятельок, зміцнили не лише моє тіло, але й мій дух і коли в липні я вернула до Києва, рішення їхати до Одеси було вже готове.

(Дальше буде).

Другий Конгрес Українців у Бразилії

ЗІЗД Т-ВА ПРИХИЛЬНИКІВ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

(Репортаж).

Склад учасників Конгресу.

Як ми вже коротко повідомили, в дні 1—12 лютого ц. р. відбувся Другий Конгрес Українців Бразилії.

Замість Куритиби, центру українського життя в Бразилії, Конгрес скликано в провінційно-нальному місті Понта Гросса, положеному на схрещенні шляхів Парани, щоб уможливити учасникам кращий доїзд та зменшити кошти подорожі.

Ми вперше мали нагоду бачити Конгрес зорганізованого українського світу в Бразилії, тому з цікавістю приглядалися до того, що собою представляла бразилійська українська громада.

На Конгрес явилось 86 делегатів: від Т-ва Прихильників Української Культури, від інших самостійних організацій, колоній і запрошених визначних громадян.

На залі переважають селяни-колоністи. Хоч вони проживають уже багато років у Бразилії, але в них не видно нічого бразилійського. Більшість з них — це селяни з Поділля. Вбрані ще по старокраєвому і говорять подільським діалектом, без жадного слова португальщини.

Особливу увагу звертає на себе старенький, сивий, але ще бадьорий, гарно вбраний земляк. Виявляється, що це — перший український емігрант з Галичини до Південної Америки — Іван Пасевич зі Сервірова, Золочівського повіту. Чотирнадцятилітнім хлопцем виїхав він зі своїми батьками з групою поляків у 1891 році до Бразилії, себто до Південної Америки. Тяжкою працею і терпінням доробившись певного майтку та забезпечивши свою старість, п. І. Пасевич тепер з усмішкою розповідає про перші роки свого побуту на чужині.

Серед учасників бачимо також і наших невідомих отців Василя, перших піонерів українського зорганізованого життя в Бразилії. На залі їх є п'ять. Це молодше покоління, що прибуло сюди перед 12 роками, щоб продовжувати національну і душпастирську роботу, започатковану їхніми попередниками. Не брак і давніх свіських суспільно-громадських діячів, з котрих слід відмітити п. Ілю Горачука, недавнього делегата на нашу ПАУ Конференцію в Нью-Йорку, і жертвенного діача „Українського Союзу в Бразилії“ перед другою війною.

Мило вражає також привабливість діачів з нової еміграції. Вправді, небагато їх приїхало до Бразилії, але й вони включилися в стару громаду та приїхали до спільного діла. Один з них, інж. М. Макушенко, прилетів літаком з далекої провінції Мінас Жерайс за дві тисячі кілометрів, щоб, як щиро-сердечно заявив у своєму привіті „бачити власними очима давніх земляків у Бразилії“.

Е також присутній кооперативний діяч з краю — колиш-

ній директор „Маслосоюзу“ п. Андрій Мудрик та його дружина — енергійна діачка Пласти.

Коротко кажучи, склад учасників Конгресу робить добре враження, оскільки в ньому заступлені в цілості всі українська громада та її актив.

Відкриття Конгресу.

Відкриття Конгресу почалося в суботу 11 лютого, в 3-тій годині пополудні молитвою „Отче Наш“. Відкривши наради, голова ТПУК-у, о. Микола Іванів ЧСВВ, у короткій промові згадував історію повстання Т-ва Прихильників Української Культури, довершене на Першому Конгресі Українців у Куритибі в дні 7 липня 1947 р. Після того під бурхливі оплески присутніх запрошено до Почесної Президії Конгресу п. Ілю Горачука, інж. Микола Макушенка, п. Володимир Жилу від Т-ва „Соборність“ у Сан-Павло, п. Ілю Горачука та згаданого вже п. І. Пасевича з Павло Фронтині. На секретарів покладено д-ра Романа Погорельського та п. Омельяна Хруня з Понта Гросси.

Доповіді.

Згідно з програмою наради Конгресу, по відкритті слідували доповіді. З першою доповіддю: „За духову соборність українського народу“ — виступив п. В. Жила. В ній доповідь порушив завжди актуальне питання єдності серед українців. Основні думки доповіді зводились до ствердження, що майже всі наші внутрішні сварки й незгоди були спричинені чужинцями-сусідами, що український провінціалізм ніколи не мав глибоких основ, що реалістично сприймали серед нас наші історичні вороги, та що в небезпеці українці все вміли знайти спільну мову і об'єднатись.

Другу доповідь на тему: „План дальшої праці ТПУК-у“ вивологив місто голова Центрального Відділу п. Мих. Гавришин. Зупинившись на діяльності ТПУК-у в період початків його роботи, що була присвячена головню формальностям урядового характеру, доповідач звів дальші завдання роботи ТПУК-у до трьох основних точок:

1. Пропаганда української справи перед чужинцями, в котру мусять включитись всі українці, без огляду на їхні релігійні і партійні переконання. Дії УПА та воююча Україна проти більшовизму є найціннішим аргументом у цій пропаганді. Для успішнішого ведення цієї пропаганди виникає необхідність відкриття „Бюра інформації та публікацій“.

2. Виховання роботи серед наших людей і змагання до того, щоб дати можливість нашій молоді кінчати вищі школи. Для того треба створити стипендіальний фонд для вільково здібних студентів, як також відкрити бурсу.

3. Господарська опіка над селянами колоністами. Ця ді-

янка роботи не була передбачена ТПУК-ом і не збігається з його основними завданнями, але оскільки наші колонії гостро потребують господарських порад і допомоги, то цього обов'язку не можна оминати, без огляду на те, з чийого рамени воно робиться. Успіхи і запорака нашої культурної, суспільної і політично-пропагандивної роботи у великій мірі залежить від жертвodawців. Отже, щоб мати моральне право просити матеріальної допомоги на реалізацію планованих заходів, мусимо насамперед подбати про те, щоб жертвodawець мав авідки цю допомогу дати. Непоплатне ведення сільського господарства приводить до того, що наші колоністи тікають до міст і живуть там у великих злиднях. І цих людей наше товариство мусить мати в опіці і не дати їм пропасти для нації.

Привіти.

По доповідях і зарядженій перерві відчитано привіти до Конгресу, які наспіли з-за кордону та Бразилії. Привіти надіслали: Пан - Американська Українська Конференція, Український Конгресовий Комітет в ЗДА, Т-во „Просвіта“ з Аргентини, від українців з Гояс (Бразилія), а також від інших організацій та окремих громадян з Бразилії.

Звіт.

Загальний звіт з діяльності Т-ва Прихильників Української Культури, як української репрезентації по організації за час від Першого Конгресу від 7 липня 1947 року, склав голова Центрального Відділу ТПУК-у о. Микола Іванів Ч. С. В. В. Як зазначував звітовдавець, на початках виникли деякі труднощі з офіційним оформленням ТПУК-у, але їх з успіхом переборено. В звітовому році Центральний Відділ відбув 11 пленарних засідань, на яких розглянуто 98 бізнес-справ. До загальних позитивних досягнень праці ТПУК-у треба зарахувати:

- 1) Висилку делегатів на Пан-Американську Українську Конференцію.
- 2) Меморіал до представників Бразилії в Об'єднаних Націях в українській справі.
- 3) Протест через представників Бразилії в Соціальний Раді О. Н. проти більшовицьких наклепів про становище нових імігрантів у Бразилії.
- 4) Протибільшовицька маніфестація в Прудентополісі. І ін.

В співпраці з Пан-Американською Конференцією ТПУК заступав точку зору своєї громади але не завжди з бажаним успіхом.

У внутрішній організаційній праці найбільше уваги присвячено з асновуванню філій ТПУК-у. Здебільша філії повставали з ініціативи самих колоній чи громад. Протягом останніх 15-х місяців засновано 25 філій, які нараховують понад 1500 членів. Філії вели як культурно-освітню роботу, так і матеріальну допомогу своїм членам.

Серед філій найкращими вислідами може похвалитися філія в Куритибі, яка зорганізувала бібліотеку, виставку української книжки і преси, курси української та португальської

3 МУЗИКИ

Нова мистецька сила: Зоя Полевська

Прибула разом з проф. Людмилою Тимошенкою - Полевською та проф. Миколою Полевським.

З Італії через Канаду прибули до Злучених Держав видатні українські мистці — Зоя Полевська, Людмила Тимошенка-Полевська, Мик. Полевський.

Зоя Полевська, молода українська віолончелистка європейської слави, у своїх гесітал-ях у найкращих залах в Італії, Швейцарії, Німеччині, Австрії та інших країнах Європи мала

Зоя Полевська.

тріумфальний успіх. Вона виступала як солістка в супроводі найславніших симфонічних європейських оркестрів, як наприклад — Віденської Філармонії, опери Ла Скала у Милані, Римської Філармонії, Римського Радіо і т. ін.

Зоя Полевська є ученицею своєї матері, славної української віолончелистки — солістки проф. Людмили Тимошенки-Полевської, яка закінчила Московську консерваторію з золотим медаллю (кл. проф. Брандукова, члена Паризької Академії Мистецтв). Проф. Людмила Тимошенка багато зробила на користь та пропаганду українського мистецтва: вона була першою виконавцею та редактором багатьох творів українських композиторів, з якими вона співпрацювала, організатором першого Українського Смичкового Квартету ім. Леонтовича і Українського Тріо, в якому вона працювала

мови тощо. Дуже багато зроблено в матеріальній допомозі колоніям, головню у посередництві одержання сільсько-господарських машин і насіння. Сама вартість молотарок, що їх дістали поодинокі колонії, виносить близько 148,000 крузейрів, не враховуючи іншого знаряддя та насіння.

Свій звіт о. М. Іванів закінчив ствердженням, що за короткий період практичної діяльності ТПУК-у по колоніях помітно відродження.

Дискусія.

По доповідях і звіті почалися дискусії, котрими закінчився перший і почався другий день наради Конгресу. На загал цій поважній точці роботи Конгресу було приділено 8 годин, за час яких мали можливість без обмеження часу висловитись коло 20 делегатів. Виступи бесідників були особливо цінні тим, що по них можна було собі скласти кон-

як челістка.

Д-р проф. Микола Полевський, відомий піаніст і педагог (учень проф. Арсена Корещенка і С. Рахманінова) проф. Української Музичної Академії і Українських Консерваторій, пізніше — Віденської Академії, крім блискучої педагогічної діяльності (учні його дістали премії на всесвітніх конкурсах) завжди виступав як піаніст та багато зробив для українського мистецтва.

Чудесне мистецтво Зої Полевської викликало велику пошану та захоплення з боку найвидатніших європейських авторитетів, як наприклад найславніший диригент д-р Вільгельм Фуртвенглер, знаменитий італійський композитор, диригент і піаніст, директор Римської Філармонії Альфредо Казелла і т. ін. Після виступу Зої Полевської як солістки у супроводі знаменитої Віденської Симфонічної Оркестри, критики виявили захоплення її надзвичайною майстерністю, багатством та м'якістю тону, різноманітністю звучання, яскравістю та зрілістю інтерпретації; ці критики характеризували її як артистку великого масштабу, як найкращу європейську челістку. Один з критиків, відмічуючи тріумф української віолончелистки, написав: „Бажаємо їй багато щастя та слави, що уділюються не тільки солістці, але й її Батьківщині, з якої вона виїшла“.

За свою виключно артистичну роботу Зоя Полевська нагороджена в Італії почесною відзнакою — Орденом Делла Кордія, що дається Ватиканом за виключні досягнення у галузі науки та мистецтва.

Зоя Полевська дала багато концертів через європейські радіо і широкі концерти через Radio—Canada (С.В.С.). Треба надіятись, що ця визначна мистецька сила знайде на цій землі ще більше поле до праці. Її перший виступ відбувається незабаром у Нью-Йорку.

кретні уявлення про те, чим живе і цікавиться наша українська колонія в Бразилії і які стремління нуртують в її середовищі. Ні один з дискусантів не забирав голосу в справі „високої політики“, зате всі вони були охоплені спільною турботою про культурно-освітній і господарський розвиток нашої громади та про збереження її, як національної спільноти. Таким способом, всі голоси і побажання зводились до основних пунктів:

1. Забезпечити національне виховання молоді.
2. Збільшувати кадри української інтелігенції.
3. Включити інтелігенцію до праці з народом.
4. Оскільки власне шкільництво є заборонене законом, засновувати курси українознавства.
5. З метою ширення друкованого українського слова створити мандрівні бібліотеки і т. п. А поруч з тим, як підкреслюють одностайно всі бесідники, мусить бути подбати про економіч-

ЗАПОВІТ

(Докінчення зі стор. 2-гої).

„...мене на могили...“
Руки диригента розходяться і хор ширить, посилює звук.
„Серед ступи широкого...“
Вільною, могутньою хвилею летиться звук з грудей хористів, а диригент, витримавши фермату, повертає руки долонями до хористів і зводить їх перед собою

„...на Україні милій!“
За волею диригента, хор стихає звук і, знаходивши м'які інтимні тони, закінчує останню сава першої строфи.

„Серед ступи широкого...“
Із відтінком глибокої журби повторює хор останні слова пісні і закінчує їх зовсім тихо:

„...на Україні милій!“
Знову піднеслась до басів рука диригента і вони почали другу строфу. Але, що це? Пісня співається, а роти хористів щільно замкнені. З глибини зародився звук і враз розрісся, зміцнів і досягнув дивовижної сили. Море звуків пристрастних, жагучих несеться по залі, але слів нема, роти всім замкнуті! Так ось чому українські пісні стоять у другому відділі! Там на фронті проти турків б'ються брати слов'яни, а ось тут, на батьківщині, слов'яни душать, гноблять, замикають роти таким же братам слов'янам. Тут точиться тяжча боротьба, бо б'ються й кри- вавляться брати-слов'яни, — тому запекліша, жорстокіша

ний поступ і матеріальний добробут наших колоністів і робітників шляхом посередництва в набутті сільсько-господарських машин, насіння, різних знарядів праці, творення збутовно-закупочних і аскураційно-обезпечених кооператив, опіки над поселенням і переселенням колоністів, тощо. В дискусії ми почули таку характерну заяву одного колоніста: „Говорили, що Товариство не мало займатись господарськими справами. А я кажу, що без нашого матеріального добробуту ми не можемо виконати свого обов'язку перед старим краєм“.

Вибір нового репрезентаційного органу.

В дискусії заторкнено й деякі організаційні питання, а головню — становище Центрального Відділу ТПУК-у як репрезентації. Ця справа давала

(Докінчення на стор. 4-тій)

йде тут боротьба. Триста років тому вона почалась і не видно її кінця. Та ні, так не буде! Буде її кінець і здобуде собі волю Україна, буде господарем у себе дома український нарід, мусимо виграти цю боротьбу! І сталося чудо: заспівала зала;

„І вражою злою кровю...“
неслись нестримною бурею слова пісні по залі... Співав балькон, співали з боків, співали проходили, співали на двірках, співали з-заду... Лише партер мовчки прислухувався до тої бурі, що вирувала навкруги!

„...волю окропіте!“
закінчували хористи без слів і на повний голос, проказуючи слова, співала зала. Хор замовк, Олександр Антонович стояв нерухомо за пультом і чекав, — а зала співала, повторюючи кінець строфи!

„І вражою злою кровю волю окропіте!“
Не помогла заборона царського цензора і ті крапочки, що стояли замість другої строфи в програмі, розшифрувала стихія. Хор виконав наказ влади і співав крапочки без слів, — чим же він винен, що присутнім не наказано мовчати?

„І мене...“
Наче відгук того, що тільки що було в залі, вели пісню далі за програмою бачи
„І мене в сім'ї великій...“
повторюючи початок третьої строфи співав за басами хор

„В сім'ї вільній, новій...“
повним голосом співав хор ці слова Пророка нової ери українського життя

„Не забудьте спом'янути...“
І наче стверджуючи свою волю виконати це прохання, всі присутні підвелись і, стоючи слухали до кінця Заповіт Кобзаря.

„...не злим, тихим словом!“
Тут Кошич приставив до рота пальці обох рук і тим бархотним піяно, що його так рідко вдається добути навіть незрівняному Олександру Антоновичу, хористи повторили останні слова Заповіту.

„Не забудьте спом'янути...“
Наче луна пісні, яку співав увесь український нарід, донеслась у концертну залу. То повітря само переспівувало лагідно і м'яко останнє прохання Кобзаря спом'янути
„...не злим, тихим словом!“
Концерт скінчився.

УВАГА! — ШІКАГО І ОКОЛИЦЯ!

ЗАХОДОМ ВСЕГО ОРГАНІЗОВАНОГО УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА В ШІКАГО І ОКОЛИЦІ, об'єднаного в Лізі Американців Українського Походження

— відбудеться —

ВЕЛИКИЙ РЕПРЕЗЕНТАЦІЙНИЙ

КОНЦЕРТ

в честь Генія України

ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

В НЕДІЛЮ, 19. БЕРЕЗНЯ 1950

В САЛІ SNORIN SCHOOL, 2438 W. RICE ST., CHICAGO.

Початок у годині 2:30 після полудня.

Просимо все Громадянство взяти масову участь у цьому Святі і тим засвідчити свою пошану і пістизм найбільшому Поетові і Борцю за права України.

Ліга Американців Укр. Походження в Шікаго.

“Перемо все, крім дітей...”

Perfect Laundry Co., Inc.

Власник:

ІВАН ШТОГРИН

ПЕРЕ БІЛЯ; ЧИСТИТЬ І НАПРАВЛЯЄ ОДЯГИ; ДЕЗИНФЕКТУЄ І ПЕРЕХОВУЄ ФУТРА. — ВСІ РОБОТИ ВИКОНУЄТЬСЯ НАЙМОДЕРНІШИМИ ТЕХНІЧНИМИ МЕТОДАМИ І ЗАСОБАМИ ТА ПО НАЙДЕШЕВШИХ ЦІНАХ.

ЗАХОДЬТЕ, ПИШЬТЕ АБО ТЕЛЕФОНУЙТЕ: 51-57 McWhorter Street, Newark, N. J. Phone MARket 2-4193

АБО ДЛЯ ВАШОЇ ВИГОДИ: 590 CHANCELLOR AVE., IRVINGTON, N. J. Phone ESsex 5-1249

ВІСТІ з Н.Т.Ш.

Другий Конгрес Українців у Бразилії

(Докінчення зі стор. 3-го)

Дня 21 січня ц. р. д-р К. Кисілевський виголосив доповідь „Нові дані до класифікації українських говорів“. В першій частині викладач спинився на історії української діалектології, що за сто років свого існування придбала багатий матеріал, монографії різних говорів та класифікації, з яких найзацікавленіші: К. Михальчука, І. Зілинського, А. Кримського, В. Ганцова. Одне з них виходило від географії говорів, яка не дала точного образу життя та розвитку народної мови. Показали, що шойно новітні дослідження, тобто розміжних ліній, що відокремлюють і об'єднують мовні явища.

В другій частині доповідач доказав на підставі нових даних, що географічний принцип універсальний розбиття старих говорів.

Сьогодні доповідач підтримує свою попередню думку та спирає свою класифікацію в першу чергу на історично-генетичному принципі, беручи за основу її дві діалектичні системи: стару з архаїчною структурою, нову з молодою структурою.

До найстаршої належать говори: бойківський по обох берегах Карпат, лемківський, надсянський, надбужанський, надприп'ятський, наддніснийський. Молодшу формацию творять: гучульський, на д'прутський, наддніснийський, подільський і волинський. У новому діалекті можна теж замістити дві формации: полтавський, середньонаддніснийський і наддніснийський, що дали основу літературній мові, та наймолодша формация: кубанський і приморський говори.

Свої тези доповідач доказував прикладами із зібраного матеріалу.

В дискусії забирали голос прихильники мовознавці та історики, що поставили прихильно до нової класифікації говорів, стверджуючи, що вона найбільше відповідає історії української колонізації (М. Чубатий) та історії мистецтва (В. Січинський).

Дня 18. лютого ц. р. відбулося наукове засідання з докладом проф. Колумбійського Університету та дійсного члена НТШ проф. Клари Маннінга на тему: „Справа перекладання з українського на українське“. Доклад відбувся в англійській мові з ілюстраціями вгорі поем в обох мовах.

Розправляючи над труднощами перекладу з української мови на англійську проф. Маннінг порушив такі точки: існування в англійській мові слів англосаского та латинського походження дуже утруднює осягнення такі самі ефекти, які є укріті в українській мові од-

нородній щодо своєї будови. Існуючі церковно-словянські слова в українській мові є на ділі рідні для неї. Існування рідніків в англійській мові утруднює осягнення ці ефекти, які є в українській мові і щодо краси і щодо метрики вірша. Зникнення мало не всіх орієнтацій відмінкових в англійській мові прямувало до обмеження жіночого риму частого в українській мові. Вкінці англійська система часів з підкресленням наступства в часі неологізмів з української мови часовою системою опертою на образності. Вона часово є недокладна, однак більше принадна та жива.

Проф. Маннінг ілюстрував свої погляди на деяких поемах Шевченка та Франка, ставлячи поруч із зображеннями найкращих англійських поетів. Згодом розвинулася дискусія над тим дуже інтересним докладом заслуженого перекладача поезії Шевченка на англійську мову. Зокрема дискусія спинилася над уживанням англійських часів та їх переданням в українській мові, як теж над перекладом деяких образів з українського на англійське. (д-р Мишуга, проф. Лев, проф. Ковалів, д-р Андрушків).

В справі будови надгробника на могилі проф. Івана Раковського.

Минає рік від смерті Покійного Голови НТШ проф. Івана Раковського. Негайно після смерті свого президента, Голова Американського Відділу НТШ проф. Микола Чубатий та представник громадянства міста Ньюарку п. Теодозій Касків, де покійний помер та спочив, дали ініціативу, щоб коштам громадянства здвигнути надгробник на могилі заслуженого українського вченого. Започаткована збірка дала \$548.87 з чого зужито \$290 на заплановані місяці на цвинтарі під родинний гроб Івана Раковського. На надгробник остало \$258.87. Сума ця не вистачає на побудування навіть скромного надгробника.

Від якого часу збірка цілком устала. Всежтаки Громадський Комітет, зложений з Управи НТШ та представників громадянства Ньюарку, бажав би цю справу довести до кінця, тому звертається оцим до вихованків, приятелів та почитателів Покійного, з проханням, щоби зложили свою жертву на надгробник на мо-

гилі пок. проф. Івана Раковського найдалше до кінця березня (марта) 1950, якщо планують щось жертвувати на ту ціль. Після того часу збірка буде замкнена, а Комітет розпорядить всею збіраною сумою так, щоб, якнайкраще була сповнена ціль, для якої да збірка переводилася.

За Комітет:

Теодозій Касків
Голова Американсько-Української Центральної міста Ньюарку;

Микола Чубатий
Голова Америк. Відділу НТШ.

МАШИНИ

Перероблені до ПИСАННЯ

англійський, ціна \$21.00. Маємо також нові і перероблені українські машини. Рахункові машини. Офісові прилади.

ALL LANGUAGES TYPEWRITER COMPANY, 119 W. 23rd St. (6-7 Ave.) New York, N. Y. Phone: CHelsea 3-8086

INCOME TAX RETURNS

AIR PLANE TICKETS

ШНОКАРТИ, АФІДЕВІТИ ПЕРЕСЛІДКА ГРОШЕЙ ДО ВСІХ ЧАСТЕЙ СВИТА

НОТАРІАЛЬНІ СПРАВИ

Споживчі пакуники

TRANS-OCEAN TRAVEL AGENCY 309 E. 14th St., New York 3, N.Y. Phone: ALgonquin 4-8254. Петро Барків, Завідатель

EVergreen 3-4416-4450

Maple Coal & Coke Co. anthracite FUEL OIL bituminous OIL BURNERS SALES & SERVICE 72-74 Box Street BROOKLYN 22, N. Y. Deliveries to Brooklyn, Queens & Manhattan. Українсько підприємство ФЕДКА КУДІАК

МАШИНИ

Перероблені до ПИСАННЯ

англійський, ціна \$21.00. Маємо також нові і перероблені українські машини. Рахункові машини. Офісові прилади.

ALL LANGUAGES TYPEWRITER COMPANY, 119 W. 23rd St. (6-7 Ave.) New York, N. Y. Phone: CHelsea 3-8086

INCOME TAX RETURNS

AIR PLANE TICKETS

ШНОКАРТИ, АФІДЕВІТИ ПЕРЕСЛІДКА ГРОШЕЙ ДО ВСІХ ЧАСТЕЙ СВИТА

НОТАРІАЛЬНІ СПРАВИ

Споживчі пакуники

TRANS-OCEAN TRAVEL AGENCY 309 E. 14th St., New York 3, N.Y. Phone: ALgonquin 4-8254. Петро Барків, Завідатель

EVergreen 3-4416-4450

Maple Coal & Coke Co. anthracite FUEL OIL bituminous OIL BURNERS SALES & SERVICE 72-74 Box Street BROOKLYN 22, N. Y. Deliveries to Brooklyn, Queens & Manhattan. Українсько підприємство ФЕДКА КУДІАК

МАШИНИ

Перероблені до ПИСАННЯ

англійський, ціна \$21.00. Маємо також нові і перероблені українські машини. Рахункові машини. Офісові прилади.

ALL LANGUAGES TYPEWRITER COMPANY, 119 W. 23rd St. (6-7 Ave.) New York, N. Y. Phone: CHelsea 3-8086

INCOME TAX RETURNS

AIR PLANE TICKETS

ШНОКАРТИ, АФІДЕВІТИ ПЕРЕСЛІДКА ГРОШЕЙ ДО ВСІХ ЧАСТЕЙ СВИТА

НОТАРІАЛЬНІ СПРАВИ

Споживчі пакуники

TRANS-OCEAN TRAVEL AGENCY 309 E. 14th St., New York 3, N.Y. Phone: ALgonquin 4-8254. Петро Барків, Завідатель

EVergreen 3-4416-4450

Maple Coal & Coke Co. anthracite FUEL OIL bituminous OIL BURNERS SALES & SERVICE 72-74 Box Street BROOKLYN 22, N. Y. Deliveries to Brooklyn, Queens & Manhattan. Українсько підприємство ФЕДКА КУДІАК

МАШИНИ

Перероблені до ПИСАННЯ

англійський, ціна \$21.00. Маємо також нові і перероблені українські машини. Рахункові машини. Офісові прилади.

ALL LANGUAGES TYPEWRITER COMPANY, 119 W. 23rd St. (6-7 Ave.) New York, N. Y. Phone: CHelsea 3-8086

INCOME TAX RETURNS

AIR PLANE TICKETS

ШНОКАРТИ, АФІДЕВІТИ ПЕРЕСЛІДКА ГРОШЕЙ ДО ВСІХ ЧАСТЕЙ СВИТА

НОТАРІАЛЬНІ СПРАВИ

Споживчі пакуники

TRANS-OCEAN TRAVEL AGENCY 309 E. 14th St., New York 3, N.Y. Phone: ALgonquin 4-8254. Петро Барків, Завідатель

EVergreen 3-4416-4450

Maple Coal & Coke Co. anthracite FUEL OIL bituminous OIL BURNERS SALES & SERVICE 72-74 Box Street BROOKLYN 22, N. Y. Deliveries to Brooklyn, Queens & Manhattan. Українсько підприємство ФЕДКА КУДІАК

МАШИНИ

Перероблені до ПИСАННЯ

англійський, ціна \$21.00. Маємо також нові і перероблені українські машини. Рахункові машини. Офісові прилади.

ALL LANGUAGES TYPEWRITER COMPANY, 119 W. 23rd St. (6-7 Ave.) New York, N. Y. Phone: CHelsea 3-8086

INCOME TAX RETURNS

AIR PLANE TICKETS

ШНОКАРТИ, АФІДЕВІТИ ПЕРЕСЛІДКА ГРОШЕЙ ДО ВСІХ ЧАСТЕЙ СВИТА

НОТАРІАЛЬНІ СПРАВИ

Споживчі пакуники

TRANS-OCEAN TRAVEL AGENCY 309 E. 14th St., New York 3, N.Y. Phone: ALgonquin 4-8254. Петро Барків, Завідатель

EVergreen 3-4416-4450

Maple Coal & Coke Co. anthracite FUEL OIL bituminous OIL BURNERS SALES & SERVICE 72-74 Box Street BROOKLYN 22, N. Y. Deliveries to Brooklyn, Queens & Manhattan. Українсько підприємство ФЕДКА КУДІАК

МАШИНИ

Перероблені до ПИСАННЯ

англійський, ціна \$21.00. Маємо також нові і перероблені українські машини. Рахункові машини. Офісові прилади.

ALL LANGUAGES TYPEWRITER COMPANY, 119 W. 23rd St. (6-7 Ave.) New York, N. Y. Phone: CHelsea 3-8086

INCOME TAX RETURNS

AIR PLANE TICKETS

ШНОКАРТИ, АФІДЕВІТИ ПЕРЕСЛІДКА ГРОШЕЙ ДО ВСІХ ЧАСТЕЙ СВИТА

НОТАРІАЛЬНІ СПРАВИ

Споживчі пакуники

TRANS-OCEAN TRAVEL AGENCY 309 E. 14th St., New York 3, N.Y. Phone: ALgonquin 4-8254. Петро Барків, Завідатель

EVergreen 3-4416-4450

Maple Coal & Coke Co. anthracite FUEL OIL bituminous OIL BURNERS SALES & SERVICE 72-74 Box Street BROOKLYN 22, N. Y. Deliveries to Brooklyn, Queens & Manhattan. Українсько підприємство ФЕДКА КУДІАК

МАШИНИ

Перероблені до ПИСАННЯ

англійський, ціна \$21.00. Маємо також нові і перероблені українські машини. Рахункові машини. Офісові прилади.

ALL LANGUAGES TYPEWRITER COMPANY, 119 W. 23rd St. (6-7 Ave.) New York, N. Y. Phone: CHelsea 3-8086

INCOME TAX RETURNS

AIR PLANE TICKETS

ШНОКАРТИ, АФІДЕВІТИ ПЕРЕСЛІДКА ГРОШЕЙ ДО ВСІХ ЧАСТЕЙ СВИТА

НОТАРІАЛЬНІ СПРАВИ

Споживчі пакуники

TRANS-OCEAN TRAVEL AGENCY 309 E. 14th St., New York 3, N.Y. Phone: ALgonquin 4-8254. Петро Барків, Завідатель

EVergreen 3-4416-4450

Maple Coal & Coke Co. anthracite FUEL OIL bituminous OIL BURNERS SALES & SERVICE 72-74 Box Street BROOKLYN 22, N. Y. Deliveries to Brooklyn, Queens & Manhattan. Українсько підприємство ФЕДКА КУДІАК

МАШИНИ

Перероблені до ПИСАННЯ

англійський, ціна \$21.00. Маємо також нові і перероблені українські машини. Рахункові машини. Офісові прилади.

ALL LANGUAGES TYPEWRITER COMPANY, 119 W. 23rd St. (6-7 Ave.) New York, N. Y. Phone: CHelsea 3-8086

INCOME TAX RETURNS

AIR PLANE TICKETS

ШНОКАРТИ, АФІДЕВІТИ ПЕРЕСЛІДКА ГРОШЕЙ ДО ВСІХ ЧАСТЕЙ СВИТА

НОТАРІАЛЬНІ СПРАВИ

Споживчі пакуники

TRANS-OCEAN TRAVEL AGENCY 309 E. 14th St., New York 3, N.Y. Phone: ALgonquin 4-8254. Петро Барків, Завідатель

EVergreen 3-4416-4450

Maple Coal & Coke Co. anthracite FUEL OIL bituminous OIL BURNERS SALES & SERVICE 72-74 Box Street BROOKLYN 22, N. Y. Deliveries to Brooklyn, Queens & Manhattan. Українсько підприємство ФЕДКА КУДІАК

МАШИНИ

Перероблені до ПИСАННЯ

англійський, ціна \$21.00. Маємо також нові і перероблені українські машини. Рахункові машини. Офісові прилади.

ALL LANGUAGES TYPEWRITER COMPANY, 119 W. 23rd St. (6-7 Ave.) New York, N. Y. Phone: CHelsea 3-8086

INCOME TAX RETURNS

AIR PLANE TICKETS

ШНОКАРТИ, АФІДЕВІТИ ПЕРЕСЛІДКА ГРОШЕЙ ДО ВСІХ ЧАСТЕЙ СВИТА

НОТАРІАЛЬНІ СПРАВИ

Споживчі пакуники

TRANS-OCEAN TRAVEL AGENCY 309 E. 14th St., New York 3, N.Y. Phone: ALgonquin 4-8254. Петро Барків, Завідатель

EVergreen 3-4416-4450

Maple Coal & Coke Co. anthracite FUEL OIL bituminous OIL BURNERS SALES & SERVICE 72-74 Box Street BROOKLYN 22, N. Y. Deliveries to Brooklyn, Queens & Manhattan. Українсько підприємство ФЕДКА КУДІАК

МАШИНИ

Перероблені до ПИСАННЯ

англійський, ціна \$21.00. Маємо також нові і перероблені українські машини. Рахункові машини. Офісові прилади.

ALL LANGUAGES TYPEWRITER COMPANY, 119 W. 23rd St. (6-7 Ave.) New York, N. Y. Phone: CHelsea 3-8086

INCOME TAX RETURNS

AIR PLANE TICKETS

ШНОКАРТИ, АФІДЕВІТИ ПЕРЕСЛІДКА ГРОШЕЙ ДО ВСІХ ЧАСТЕЙ СВИТА

НОТАРІАЛЬНІ СПРАВИ

Споживчі пакуники

TRANS-OCEAN TRAVEL AGENCY 309 E. 14th St., New York 3, N.Y. Phone: ALgonquin 4-8254. Петро Барків, Завідатель

EVergreen 3-4416-4450

Maple Coal & Coke Co. anthracite FUEL OIL bituminous OIL BURNERS SALES & SERVICE 72-74 Box Street BROOKLYN 22, N. Y. Deliveries to Brooklyn, Queens & Manhattan. Українсько підприємство ФЕДКА КУДІАК

МАШИНИ

Перероблені до ПИСАННЯ

англійський, ціна \$21.00. Маємо також нові і перероблені українські машини. Рахункові машини. Офісові прилади.

ALL LANGUAGES TYPEWRITER COMPANY, 119 W. 23rd St. (6-7 Ave.) New York, N. Y. Phone: CHelsea 3-8086

INCOME TAX RETURNS

AIR PLANE TICKETS

ШНОКАРТИ, АФІДЕВІТИ ПЕРЕСЛІДКА ГРОШЕЙ ДО ВСІХ ЧАСТЕЙ СВИТА

НОТАРІАЛЬНІ СПРАВИ

Споживчі пакуники

TRANS-OCEAN TRAVEL AGENCY 309 E. 14th St., New York 3, N.Y. Phone: ALgonquin 4-8254. Петро Барків, Завідатель

EVergreen 3-4416-4450

Maple Coal & Coke Co. anthracite FUEL OIL bituminous OIL BURNERS SALES & SERVICE 72-74 Box Street BROOKLYN 22, N. Y. Deliveries to Brooklyn, Queens & Manhattan. Українсько підприємство ФЕДКА КУДІАК

МАШИНИ

Перероблені до ПИСАННЯ

англійський, ціна \$21.00. Маємо також нові і перероблені українські машини. Рахункові машини. Офісові прилади.

ALL LANGUAGES TYPEWRITER COMPANY, 119 W. 23rd St. (6-7 Ave.) New York, N. Y. Phone: CHelsea 3-8086

INCOME TAX RETURNS

AIR PLANE TICKETS

ШНОКАРТИ, АФІДЕВІТИ ПЕРЕСЛІДКА ГРОШЕЙ ДО ВСІХ ЧАСТЕЙ СВИТА

НОТАРІАЛЬНІ СПРАВИ

Споживчі пакуники

TRANS-OCEAN TRAVEL AGENCY 309 E. 14th St., New York 3, N.Y. Phone: ALgonquin 4-8254. Петро Барків, Завідатель

EVergreen 3-4416-4450

Maple Coal & Coke Co. anthracite FUEL OIL bituminous OIL BURNERS SALES & SERVICE 72-74 Box Street BROOKLYN 22, N. Y. Deliveries to Brooklyn, Queens & Manhattan. Українсько підприємство ФЕДКА КУДІАК

МАШИНИ

Перероблені до ПИСАННЯ

англійський, ціна \$21.00. Маємо також нові і перероблені українські машини. Рахункові машини. Офісові прилади.

ALL LANGUAGES TYPEWRITER COMPANY, 119 W. 23rd St. (6-7 Ave.) New York, N. Y. Phone: CHelsea 3-8086

INCOME TAX RETURNS

AIR PLANE TICKETS

ШНОКАРТИ, АФІДЕВІТИ ПЕРЕСЛІДКА ГРОШЕЙ ДО ВСІХ ЧАСТЕЙ СВИТА

НОТАРІАЛЬНІ СПРАВИ

Споживчі пакуники

TRANS-OCEAN TRAVEL AGENCY 309 E. 14th St., New York 3, N.Y. Phone: ALgonquin 4-8254. Петро Барків, Завідатель

EVergreen 3-4416-4450

Maple Coal & Coke Co. anthracite FUEL OIL bituminous OIL BURNERS SALES & SERVICE 72-74 Box Street BROOKLYN 22, N. Y. Deliveries to Brooklyn, Queens & Manhattan. Українсько підприємство ФЕДКА КУДІАК

МАШИНИ

Перероблені до ПИСАННЯ

англійський, ціна \$21.00. Маємо також нові і перероблені українські машини. Рахункові машини. Офісові прилади.